45

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

D. SZILÁGYI — M. CÎRLOANȚĂ

duelul mut

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

D. SZILAGYI – M. CÂRLOANŢĂ

DUELUL MUT

*** ***

Colecţia "Povestiri Ştiinţifico-Fantastice"

45

D. SZILAGYI – M. CÂRLOANŢĂ

DUELUL MUT

(Urmare din numărul trecut)

Căpitanul Moraru porni la înfăptuirea celei de-a doua părţi a planului său. El îşi concentra firele în jurul lui Ionescu.

Un ordin superior, însă, îl abătu de la această preocupare, în mersul operaţiei de prindere a spionilor intervenise ceva nou: o ţintă pe ecran.

ŢINTA PE ECRAN

Radiolocatoriştii ascultau cu interes povestirea locotenentului Mârza.

– Atunci, adică acum câţiva ani, munca noastră era mult mai grea şi complicată. Distanţa la care se putea detecta ţinta era mult mai mică. Posibilităţile de urmărire erau de asemenea mai reduse. Multă bătaie de cap ne-au mai dat aceste neajunsuri. Dar nu aveam ce face. Asta era situaţia. Într-o bună zi, însă, era „dejurnă” tovarăşul inginer căpitan Popa Mihai. Atunci s-a întâmplat ceva ce ne-a înfuriat de-a dreptul. A apărut o ţintă buclucaşă. Ce-i drept, nu ne-a fost greu să-l prindem pe musafirul nepoftit şi să-l urmărim. Dar, deodată, acesta dispăru, scăpând de pe ecran pentru câteva minute întregi. Reapăru din nou, dar iarăşi se mistui. Şi, tot aşa, ne-a fiert minute în şir: ba apărea, ba dispărea, de parcă şi-ar fi pus în gând să-şi bată joc de

noi. Vânătorii pipăiau cerul degeaba. Atunci (asta n-am să uit niciodată) căpitanului nostru i-a sărit ţandăra. A sărit în sus şi a început să înşire asemenea epitete la adresa unor anumiţi „proprietari” de ţinte, încât m-a apucat sughiţul. Şi cum să nu m-apuce când îl ştiam pe inginer un om liniştit, aşezat, şi nu l-am auzii niciodată înjurând. Nici măcar aşa, mai puţin decoltat. Ştiţi ce-a făcut apoi? A cerut să i se permită să lucreze trei luni în laborator. Zicea că o să perfecţioneze radarul ca să putem intercepta ţinte de la distanţe mult mai mari şi să le menţinem pe ecran la orice înălţime.

– Şi mai departe?

Curiosul care-l zori pe locotenentul Mârza era sergentul-major Horvath. Cel întrebat îşi aprinse o ţigară şi era gata să-şi continue istorisirea, dar fu întrerupt. Prin instalaţia electrică specială de alarmare răsună ordinul postului central:

– Alarmă! Alarmă! La posturi!

Locatoriştii porniră în goană spre posturile lor. Trecură doar câteva secunde de la darea alarmei, dar nimeni n-ar fi putut crede, că, puţin mai înainte, ei stătuseră paşnic, la taifas. Erau acum stăpâniţi de un singur gând – executarea misiunii, prinderea ţintei. Părea că de o viaţă întreagă n-au făcut altceva decât să stea încordaţi la posturile lor, atât de absorbiţi erau.

Aplecat deasupra unui ecran luminos, împodobit cu o gradaţie abia vizibilă, sergentul-major Horvath manevra butoanele de pe tabla de comandă a radiolocatorului. El servea, în calitatea sa de operator major, ecranul central al instalaţiei de radiolocaţie. Deodată faţa i se lumină. Fără a-şi lua privirea de la ecran, el luă în mână nişte ochelari ciudaţi, cu mai multe lentile, suprapuse, de diferite culori, şi-i fixă pe ochi. Apoi apropie microfonul de gură:

– 2, 2, 2… Prins ţinta.

Peste câteva minute, după ce primise probabil răspunsul cuiva nevăzut, anunţă din nou:

– Am înţeles. Preluat ţinta…

Horvath distingea acum, pe ecran, trei puncte abia vizibile, ca nişte grauncioare de praf. Un punct izolat – într-un careu mai îndepărtat, iar două – lipite unul de altul – într-un careu apropiat. Primul punct era ţinta; celelalte două puncte reprezentau celula vânătorilor noştri.

Horvath constată cu satisfacţie că vânătorii se îndreptau cu precauţie, dar cu precizie, spre ţintă.

– Atenţie, tovarăşi. Imediat începe valsul.

Simţi cum îi curge sudoarea pe frunte, cum îl usturå ochii sub ochelarii speciali, dar nici nu-şi mişcă mâna de pe butoane. Privirea nu şi-o dezlipea nicio fracţiune de secundă de pe ecran. Apropie din nou microfonul de gură:

– Raportez… Predau ţinta.

Auzi apoi prin radio vocea vânătorilor:

– Am înţeles. Preluăm ţinta. În regulă. Manevrăm pe plan vertical.

Tăcerea se aşternu din nou în sala postului de interceptare. Do acum locatoriştii aveau o singură misiune: să supravegheze spaţiile aeriene repartizate, „pieptănând” cu privirea fără întrerupere văzduhul, pentru a nu le scăpa eventuale alte ţinte. Horvath, la ecranul central urmărea mai departe evoluţiile din zona ţintei.

Sta aplecat asupra ecranului, aproape fără să clipească. Cele trei puncte se apropiaseră între timp mult de tot unul faţă de altul. Deodată, Horvath tresări. Îşi încleşta fălcile de parcă trăia el personal lupta din văzduh. Se foi pe scaun. Ţinta aproape-aproape că dispăruse.

– La firul ierbii! exclamă fără să vrea. Ce urmăreşte

ţinta? La ce şiretlic vrea să recurgă? Aha, vrea să scape cu fuga, manevrând pe plan vertical. Dar nu-i merge! Aha! Acum nu-i mai merge… Ce misiune o fi având? Nu-i un avion oarecare, deoarece manevrează cu prea multa uşurinţă. Şi are instalaţii prea puternice de bruiaj! Trebuie să fie un aparat construit special… şi, probabil, pentru o misiune specială.

Întrebă neliniştit:

– Ce se întâmplă?

– O să vezi imediat, auzi vocea, răguşită a locotenentului Mârza. Urmăreşte ecranul… Fii atent!

În clipa următoare, pe linia 21/47 nord-est, cele trei puncte se contopiră. Horvath răsuflă greu, micşorându-şi ochii ca să vadă cât mai bine. Nenorocire! Una dintre siluete, şi anume unul din avioanele noastre, şovăi, apoi descrise o curbă rapidă. Se vede că invadatorul deschisese foc şi lovise avionul nostru. Fără să vrea, Horvath scrâşni. Apoi, oftând uşurat, văzu cum avionul se redresează şi revine la zborul normal. În schimb, ţinta dădea semne de nelinişte. În sfârşit, dispăru, rostogolindu-se cu o viteză bine cunoscută.

– Doborât! comunică cu vocea dură radiolocatoriştilor constatarea. A atacat tâlhăreşte, dar i s-a înfundat!

Urmară câteva clipe de adâncă tăcere, apoi Horvath ordonă din nou:

– Scoateţi contactele! Gata.

Peste câteva secunde se auzi şi vocea comandantului:

– Liber. Rămâne postul de serviciu. Aşteptaţi-mă la club.

Echipa de alarmă ieşi afară. Păreau cu toţii istoviţi. Îşi frecau ochii obosiţi de încordare. Apoi, aprinzându-şi ţigările, porniră spre club, trăgând cu nesaţ fumul în piept. Primul se „redresa” sergentul- major Horvath.

– Hai să ne grăbim. O să vină tovarăşul locotenent. Vrea să ne comunice probabil ceva.

Militarii îşi grăbiră pasul. Erau încă sub stăpânirea emoţiei din timpul interceptării. Încordarea clipelor prin care trecuseră nu dispăruse încă. Parcă ghicind gândurile tovarăşilor săi, Horvath zise încet:

– Şi a durat doar opt minute.

– Dar un minut ca ăsta face cât o lună de muncă obişnuită, comentă râzând Amariei.

– Ei şi, sunteţi demontaţi? E doar specialitatea noastră. Şi apoi n-am transpirat degeaba, adăugă Negoescu.

– Aşa e. Tâlharul a luat-o pe cocoaşă. De acum înainte ăsta nu ne va mai da de lucru, cu siguranţă, interveni o voce puţin piţigăiată. Era a mezinului echipei, soldatul Toma.

Sosi locotenentul Mârza. Echipa, în poziţie de drepţi, aştepta în linişte. Comandantul îşi plimbă privirea peste feţele subordonaţilor, apoi, mulţumit, rosti:

– Să ne aşezăm, tovarăşi, şi să continuăm discuţia începută.

– Sergent Horvath, la ce înălţime ai descoperit ţinta?

– 11.000, veni prompt răspunsul.

– La ce înălţime ai predat-o? continuă să întrebe comandantul.

– La 500.

– Distanţa de descoperire?

– Distanţă măricică, nimic de zis. Cam ca de aici până la mine acasă.

– De unde ştii toate aceste date?

Horvath îşi ridică mirat sprâncenele. Ce întrebare? Parcă comandantul nu ştie. Ce l-o fi apucat să glumească? Răspunse şovăind:

– Păi… sistemul de urmărire. Ochelarii „H-10”…

– Ajunge. Te-ai mirat că ţi-am pus aceste întrebări. Uitaţi-vă tovarăşi, ce voiam să vă spun. Sistemul de urmărire, ochelarii „H-10”, despre care a vorbit acum Horvath, sunt creaţia inginerului nostru, construiţi după

proiectul tovarăşului căpitan Popa. În cele trei luni despre care v-am pomenit, el a perfecţionat sistemul de urmărire şi interceptare a ţintelor, prin perfectarea gradaţiei ecranului şi… a construit ochelarii voştri „miraculoşi”. Asta e. Datorită lui avem noi astăzi astfel de radiolocatoare perfecţionate care nu iartă şi nu scapă nimic.

– Nu ştiţi amănunte în legătură cu ţinta? întrebă curios Horvath.

– Ba da. Voiam chiar să vă spun. Ţinta a fost doborâtă la locul ştiut de voi. A încercat să scape prin manevre desperate atât pe plan orizontal cât şi pe plan vertical. Nereuşind, a deschis foc. Ai noştri, fiind în legitimă apărare, au fost siliţi să riposteze. Deasupra careului raportat de Horvath, i s-a înfundat. Se presupune însă că atunci când a coborât la joasă înălţime a lansat un paraşutist. Ei, dar acum haideţi la culcare

…În acest timp, undeva, la sute de kilometri de staţia de interceptare, în luminişul unei păduri, un ofiţer, însoţit de câţiva soldaţi, cerceta în amănunţime avionul doborât.

În aceeaşi noapte, maiorul Văleanu îl chemă pe căpitanul Moraru.

– Tovarăşe căpitan, zise maiorul, am intrat în posesia unor noi documente privind cazul „Mefisto”. Aseară vânătorii noştri au doborât un avion străin. Ambii membri ai echipajului au murit. Dar asupra cadavrului unuia s-a descoperit, pe lângă celelalte materiale obişnuite de diversiune, o schiţă a împrejurimilor uzinei în care s-a construit „Ro-11”.

– Aceasta înseamnă, interveni Moraru, că ei nu au aflat că „Ro-11” a şi fost construit, ba chiar că s-a făcut experimentarea. Altfel nu ar fi mers să caute aparatul acolo unde nu mai e.

– Întocmai. Ei şi-au bazat calculele pornind de la

premisa că noi nu suntem în stare să înfăptuim rapid o asemenea realizare a tehnicii. Credeau că-l vor găsi tot în stare de machetă.

– Pe deasupra, eşecul incursiunii lor de aseară îi pune în încurcătură pe spionii aflaţi aici. Mefisto va fi silit să încerce să facă el ceea ce nu le-a reuşit celor din avionul infractor.

– Da, este adevărat. Şi probabil că se va grăbi s-o facă. De aceea, vei pleca imediat la faţa locului, la uzină, ca să iei măsurile necesare.

– Am înţeles.

– Când pleci?

– Într-o oră sunt gata de drum. Dar ce fac cu „afacerea Zamfir”?

– Toth va continua cercetările cât timp ai să lipseşti. N-avea nicio grijă. Îţi urez succes şi drum bun!

ÎNTR-UN BĂTRÂN BURG ARDELEAN

Căpitanul Moraru revăzu cu emoţie, ca pe un vechi prieten, acest pitoresc orăşel ardelean. Privea cu o nouă curiozitate clădirile spoite în culori ţipătoare, în special verde şi albastru. Ca şi la prima vedere, cu ani în urmă, această împestriţare i se păru şi acum supărătoare, fără gust. Dar un bătrân localnic l-a lămurit cu o comparaţie de genială simplitate:, Atâta timp – zise acesta – cât cerul e albastru, iar vegetaţia verde, această îmbinare de culori merge"

Punându-şi în gând să viziteze cetatea, Moraru străbătu câteva ulicioare strâmte, trecu sub bolţi întunecate, apoi urcă treptele măcinate de vreme ce duc spre turnul cel mare. Aici totul evocă truda şi lupta din timpurile demult apuse. Patina depusă de veacuri înnegreşte zidurile, face să pară şi mai grele arcadele masive pe sub care se strecoară uliţele pavate cu piatră.

Casele aduc şi ele a mici bastioane, cu porţi grele, cu ferestre mici, tăiate în piatră. Bătrânele turnuri, ridicate odinioară din fondul breslelor, înfruntă semeţ vremea. La poalele cetăţii îşi poartă valurile Târnava cea domoală, obosită parcă şi ea de atât de multe veacuri de când oglindeşte în apele ei străvechile ziduri.

Ajuns sus, Moraru cuprinse dintr-o singură privire oraşul. Prin puzderia de acoperişuri roşii de olane îşi fac loc acum coşurile întreprinderilor industriale mari şi mici. Panorama oraşului, al cărui pitoresc îl subliniază marea de verdeaţă a grădinilor, e o privelişte de neuitat. Zidurile severe se completează cu gingăşia grădinilor de flori. Bătrânul burg şi-a câştigat faima şi ca oraş al grădinilor, oraş al florilor.

Şi, prin zâmbetul gingaş, reţinut şi liniştit al florilor, Moraru desluşi, cuprins de o plăcută stare de visare, istoria zbuciumată, măreaţă şi tragică în acelaşi timp a acestui străvechi orăşel. Îi răsări, din bezna istoriei, imaginea atelierelor breslelor, în care calfele şi ucenicii, cu mâna lor harnică, ce se confunda adesea cu mâna de artist, făureau bogăţii pentru roşcovanii şi evlavioşii maiştri cositorari, ţesători, aurari. Orăşelul îi evoca figura lui Mihai Viteazul, care lăsase aici omul lui de încredere în persoana cămăraşului Oarăş, evoca luptele din câmpia Albeştilor, unde a căzut, aşa cum îşi prezisese, bardul maghiar al libertăţii – Petőfi Sándor. Multe şi impresionante sunt monumentele ce eternizează istoria acestei vechi cetăţi. Poporul le-a îndrăgit fiindcă vede în ele propria lui istorie. Dar cele mai dragi din aceste monumente nu sunt cele vechi, ci altele noi. Acestea marchează ca nişte pietre de hotar, mai grav şi de netrecut decât zidurile cetăţii, linia de despărţire a trecutului şi prezentului, viaţa nouă începută după 23 August 1944. De atunci, din ziua eliberării, zâmbetul gingaş al florilor ce presară oraşul nu mai este resemnat

şi trist, ci cald şi încrezător. Din negura veacurilor apuse se înalţă un oraş nou, care – în marele concert al patriei întregi – scrie cronica vie a prezentului şi viitorului său.

Copleşit de gânduri, căpitanul Moraru porni să coboare spre oraşul nou. Îşi privi ceasul şi abia atunci îşi dădu seama că trecuse de mult ora prânzului şi că îl răzbise o foame de lup.

Se îndreptă spre restaurantul ce purtase numele lui „Apaffy Mihaly”, chefliul voievod al Ardealului, mare mâncău şi beţiv, un fel de confrate al lui Dabija Vodă. Ceea ce-l atrăgea spre acest restaurant era nu numai lista sa de bucate, ci şi altceva, mult mai important.

Intră în local. Mesele curat înfăţate aşteptau rarii muşterii. Ospătarii, adunaţi într-un colţ, lângă tejghea, erau absorbiţi cu nimicirea gloriei sportive a echipei de handbal din Mediaş, care învinsese de curând echipa locală. Erau foarte porniţi. Apariţia lui Moraru nu le tulbură pasionata dezbatere. Doar unul dintre ei, un tânăr blond, cu pistrui, se desprinse din grup şi, azvârlind pe braţ şervetul, cu gestul clasic al breslei, veni să vadă ce pofteşte inima clientului. Moraru comandă o supă de carne cu tăiţei – specialitatea casei – şi un şniţel vienez cu garnitură de conopidă şi cu salată de varză roşie. Ospătarul zâmbi atoateştiutor. Cu simţul profesional format în cursul anilor de meserie, îşi dăduse seama că are de-a face cu un străin de loc, care vrea să guste din specialităţile culinare ale oraşului. Pentru cel ce n-a avut prilejul să guste vreodată din aceste bucate la faţa locului, orice descriere e în van. Opera bucătarilor localnici, pentru a-i simţi poezia şi aroma, nu trebuie cântată, ci mâncată. Moraru se pregăti s-o abordeze tocmai din acest punct de vedere.

Savurând supa, Moraru continuă să cerceteze cu coada ochiului încăperea.

La mese, la ora aceea, erau în majoritate slujbaşi veniţi

cu diferite treburi la raion. Zări câţiva cetăţeni cu serviete doldora, aşezate pe scaune. „Inspectori” – îi taxă el cu precizie. Încă din clipa când intrase în local, Moraru se asigură că cei pe care îi căuta sunt acolo, într-adevăr, la una din mese stăteau patru ofiţeri de aviaţie. Erau toţi ingineri. Întrunirea acestora era tocmai problema a cărei lămurire o căuta Moraru. Uniformele noi, epoleţii strălucitori, gesturile când prea bruşte, când prea timide, trădau că sunt militari de puţin timp. Unul dintre ei fusese, în primul an de facultate, coleg cu soţia lui Moraru. Se numea Crainic, George Crainic. Moraru îl întâlnise în apropiere de orăşel, la unitatea unde se executase prototipul lui „Ro-11”. Din vorbă în vorbă, Crainic îl anunţase cu un aer enigmatic că merge la oraş, împreună cu câţiva tovarăşi, spre a sărbători un eveniment. Mai mult nu voise să spună, dar pe Moraru îi izbi emoţia de care era stăpânit tânărul ofiţer şi se hotărî să vadă despre ce e vorba.

Totul arăta că tinerii aşteptau pe cineva. În capul mesei, la loc de cinste, scaunul era gol.

– Pe cine aşteaptă, oare, aceşti tineri?

A, iată pe cine aşteptau. Lui Moraru aproape că nu-i venea să-şi creadă ochilor. Ofiţerii, emoţionaţi, se ridicară în picioare, întâmpinându-şi oaspetele. Acesta era… colonelul Tomeanu. Aproape fără să vrea, Moraru se aplecă deasupra farfuriei, prefăcându-se că-i absorbit cu totul de savoarea şniţelului. Noroc că era în civil şi că nu-l observase nici Tomeanu şi nici Crainic.

La masa ofiţerilor stărui un timp o deplină linişte. Ca prin farmec, gălăgioasa veselie dinainte dispăruse. S-ar fi părut că după ce-l aşteptaseră cu nerăbdare, acum regretau că oaspetele sosise. Moraru prinse câteva frânturi de fraze, din care nu se înţelegea însă nimic. Ofiţerii vorbeau cu glas potolit, respectuos:

– Eram… merge… specialitate… astăzi a fost… ofiţeri.

Dar totuşi eram convinşi… Colonelul părea să interogheze: Ce faceţi?… Unde?…

Restul vorbelor nu se mai putu desluşi. De altfel, Moraru nici nu mai asculta. Mânca, furat cu totul de gânduri. La întrebarea ospătarului, care se interesă jovial dacă-i plăcuseră specialităţile, răspunse zâmbind, declarându-se foarte mulţumit, dar în gând îl trimise în fundul iadului. Întrebările lui îl deranjau.

Făcu plata şi ieşi din restaurant.

ROLURILE SE INVERSEAZĂ

Anne-Marie sta ghemuită pe sofaua largă, tapisată cu mătase vişinie şi, privind în gol, cu ochii larg deschişi, asculta tic-tacul monoton al pendulei. Acest tic-tac neîntrerupt o însoţea de mulţi ani. A fost un capriciu al bunicii de a aşeza în camera nepoţicăi acest pendul în ziua când s-a născut. Bătrâna susţinea că, ascultând mereu bătăile ornicului, fetiţa va fi punctuală în viaţă şi va şti să preţuiască timpul. De atunci au trecut 20 de ani. S-au împlinit chiar astăzi. Astăzi. Anne-Marie zâmbi înduioşată propriilor sale gânduri, apoi, cu sprinteneala unei pisicuţe, sări în picioare şi aranja cu grijă florile din vază. Până acum câteva clipe era atât de agitată de nu-şi găsea locul. Şi, uite, acum se simte cuprinsă de un sentiment de plenitudine. Privi absentă florile. Pe buzele ei flutură un zâmbet cu tainic înţeles. Bătăile grave ale pendulei o treziră din visare. În clipa când minutarul acoperi cifra 12, auzi ţârâitul subţirel al soneriei. Voi să fugă, grăbită, să deschidă uşa. Dar picioarele parcă-i erau de plumb. Cu un efort suprem, îşi învinse emoţia şi-i ieşi în intâmpinare.

– Am venit.

– Ştiam că o să vii.

– Ai învins, Anne-Marie.

– A învins dragostea.

Ulea, tălmăcindu-şi parcă gândurile cele mai tăinuite, mărturisi cu vece sugrumată.

– Nu pot să trăiesc fără tine… Credeam că sunt prea bătrân să mai iubesc, dar…

O privea în luminile ochilor.

– Sandu!

Într-o frântură de clipită, Anne-Marie îşi încolăci braţele de gâtul lui. Buzele-i moi, umede, căutau buzele lui. El răspunse acestei porniri sărutând-o cu sete pe buze, pe ochi, pe gât. Aspira cu nesaţ aroma îmbătătoare a părului ei, mirosul de migdală al pielei ei catifelate. N-ar fi putut spune cât a durat mărturisirea aceasta mută de dragoste, cât au stat îmbrăţişaţi, rupţi de lumea înconjurătoare. O clipă, o zi, un an, o veşnicie?

Într-un târziu, Anne-Marie se desprinse mlădioasă, scuzându-se şăgalnic:

– Vai, ce nepoliticoasă sunt: las musafirul în picioare, în mijlocul camerei. Te rog, ia loc.

Ulea rămase o clipă perplex, cu braţele întinse. Apoi, lăsându-şi braţele jos, răspunse pe un ton de acuzaţie prefăcută:

– Tu eşti de vină, Anne-Marie!

Se aşeză pe scaun şi-şi aprinse o ţigară. Deveni din nou tăcut, încruntat.

Anne-Marie observă schimbarea şi se alarmă. Îl întrebă neliniştită:

– Ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat?

– Mi-e frică…

…?!

– Da. Aşa este. Mi-e frică de mine. Tu eşti tânără… Eu… Pe mine un astfel de joc m-ar putea costa viaţa…

Anne-Marie se apropie de el mângâindu-l tandru. Îi luă capul între palme şi-l privi în ochi:

– Ce copil eşti! Destinul meu e să iubesc o singură dată

în viaţă… Să te iubesc pe tine.

Vocea ei era hotărâtă, aproape dură.

Ulea îi sărută mina, zâmbind supus.

– Iartă-mă.

Anne-Marie se dezlipi din nou de el şi, făcând o piruetă, se alintă:

– Anne-Marie are un secret. Astăzi e ziua ei de naştere. Şi, şoptindu-i la ureche: Cea de-a douăzecea. Dar să nu spui nimănui. Poruncesc să fii vesel!

Ulea se ridică repede de pe scaun.

– E ziua ta de naştere? De ce nu mi-ai spus? în cazul ăsta, adică… stai puţin. Cu mişcări grăbite îşi scoase port-actul. Dintr-una din despărţituri scoase o cutiuţă plată. Deschizându-i capacul, o privi o clipă, apoi o întinse spre Anne-Marie. Era un trifoi cu patru foi de smarald, cu lănţişor de aur.

– Mi l-a dat mama. Ultima ei dorinţă a fost ca să-l dăruiesc fiinţei pe care o s-o îndrăgesc… Primeşte-l, te rog.

Anne-Marie luă cu sfială lănţişorul. Privi îndelung amuleta, apoi îşi prinse lănţişorul în jurul gâtului.

– N-am să mă despart niciodată de acest dar. Cât voi trăi!

Cuvintele ei sunau sincer, solemn, ca un jurământ. Se apropie de Ulea şi-l sărută.

– Mulţumesc, dragul meu… Şi acum poftim la masă. Tata, ca de obicei, e ocupat. Vom fi numai noi doi… Cu taina fericirii noastre… Te rog să-mi ajuţi.

În câteva clipe, pe masă apărură un tort cu 20 de luminări, tartine, şalău în aspic, pui fript, fursecuri. Anne-Marie ieşi din cameră, scuzându-se cu un zâmbet ştrengăresc:

– Şi încă ceva!

Reapăru cu o sticlă de şampanie.

– Ei, ce zice tovarăşul profesor de Anne-Marie în rolul

de gospodină?… Te scutesc de răspuns. Nu admit complimente!

Dopul sticlei de şampanie pocni sec. Ciocniră primul pahar.

– Pentru fericirea noastră!

Pe neaşteptate Anne-Marie se bosumflă copilăreşte şi zise:

– Să ştii că sunt supărată pe tine.

– Vai, mă sperii. Dar ce rău am făcut?

– De ce nu vrei să-l cunoşti pe tata?

Ulea răspunse fără ezitare, ca şi cum ar fi avut răspunsul dinainte pregătit:

– Sunt un civil înnăscut. Nu pot suporta societatea militarilor…

– Dragul meu, nu fii pornit. Greşeşti. Tata…

– Ai dreptate, admit, că sunt pornit şi-s subiectiv. Am cunoscut cândva un soi de Moş Teacă al cărui nume însemna o dimensiune pozitivă şi al cărui intelect măsura dimensiunea dimpotrivă. Sunt mulţi ani de atunci, dar nu-mi pot alunga resentimentul, deşi sunt conştient că armata lui Moş Teacă e de domeniul trecutului. Iartă-mă, dar vreau să te cunosc numai pe tine. Restul lumii…

– O, ce rău eşti!

– Da, poţi să mă acuzi. Nu pot să-mi calc însă pe inimă. De altfel şi pe tinerelul acela, aghiotantul tatălui tău, sau aşa ceva, nu-l pot simpatiza. Îmi pare un necioplit. Şi i se scurg ochii după tine.

– Vai, eşti gelos. Lasă-mă să te sărut pentru asta. Dar să ştii că n-ai dreptate. Tovarăşul acela e un om modest şi cult şi ţine foarte mult la noi.

Anne-Marie se opri puţin, îl scrută atentă pe Ulea, apoi, râzând, reluă:

– Nostimada e că Duca seamănă foarte mult cu tine. Parcă sunteţi fraţi.

– Da? E nostim… Ei, atunci se schimbă lucrurile:

suntem predestinaţi să fim prieteni. Dar el cunoaşte oare această predestinare?

– Nu, nu i-am vorbit niciodată de tine. Ba nu, greşesc: odată, când mă luase tata cu maşina şi era şi Duca cu el, i-am spus că am un profesor care întrupează şi pe Apolo, şi pe Minerva[1]. Sper că-mi dai voie să te mai bârfesc din când în când!

– Eşti prea generoasă cu mine, Anne-Marie!

Ulea nu putea să-şi dezlipească privirea de chipul ei. Părea ca vrăjit. Ridică din nou paharul:

– Încă o dată, pentru fericirea noastră!

....

Melodia languroasă a tangoului inunda încăperea, ca o chemare pătimaşă la iubire. Ulea şi Anne-Marie dansau. Ea îşi lăsă fruntea pe umărul lui. El simţi zvâcniturile inimii ei, dogoarea sinilor ei mici. Se aşezară pe sofa, Anne-Marie se lăsă leneş pe pernă, cuprinzând cu braţele capul lui. În ochi i se citea iubire şi spaimă, supunere şi revoltă, aşteptare.

Ulea îi vorbi şi glasul lui, tulburat, părea smuls de undeva din adâncul inimii:

– Te iubesc… Anne-Marie, te-am găsit în sfârşit. Te-am zărit de atâtea ori în viaţă, dar tu fugeai… Te căutam în fiecare clipă. Am citit undeva, încă în tinereţe, că sufletele sunt făcute perechi-perechi de către Creator şi împrăştiate pe suprafaţa pământului. Un suflet încarnat într-un corp aleargă veşnic să găsească sufletul pereche. Am încetat de mult să cred în Creator, dar viaţa mi-a sădit convingerea că sunt un suflet văduv. Şi, iată, acum, când credeam că niciodată n-o să mai iubesc, ai venit… Eşti aşa cum te-am visat. Îţi mulţumesc că m-ai făcut să te iubesc.

Buzele lui căutară, însetate, buzele ei. Ochii îi

---

1 Apolo – zeul frumuseţii; Minerva – zeiţa înţelepciunii

alunecară pe gâtul ei alb. Mâinile ei îl mângâiau, înfrigurate.

Răsuflarea ei dogoritoare îi ardea ochii, buzele. Se lipi de el, fierbinte, supusă.

IDENTITATE FALSA

Era o duminică senină, luminoasă, îmbiind la plimbare. Lui Moraru nu-i ardea însă de odihnă. Luă de la capăt firul, de acolo de unde fusese întrerupt prin plecarea în Ardeal – de la dezlegarea cazului Zamfir-Ionescu. Recent descoperise că Ionescu mai are o locuinţă. Moraru decise să-i dea de urmă neîntârziat.

Luând această hotărâre, nici prin gând nu-i trecea ce surpriză îl aşteaptă. Dimpotrivă, uşurinţa cu care reuşi să descopere adresa îl nemulţumi. Un rezultat atât de lesne de obţinut i se părea fără valoare, o izbândă ieftină şi fără urmări. Într-adevăr, fu de ajuns să-i telefoneze lui Toth pentru a afla ceea ce căuta. În timp ce Moraru era în Ardeal, Toth izbutise s-o dibuiască. Se afla pe undeva în centrul oraşului, în aceeaşi clădire cu un dispensar de copii.

Dar surpriza abia acum venea. Toth îi anunţă că, strecurându-se în cameră, descoperise un mic arsenal de şantaje. Fotografiase fiecare document în parte şi era convins că materialul promite o analiză utilă.

Vorbele lui Toth nu întârziară să se adeverească. Analiza se dovedi mai mult decât utilă. Erau acolo trecute pe fişe date asupra unui şir întreg de persoane. Desigur, fişele erau cifrate, dar textul fu repede dezlegat. Moraru reţinu, după o matură selecţionare, una dintre fişe care nu purta nume, ci iniţiale. Materialul conţinut era din cale afară de laconic: pe lângă iniţiale era trecut numai atât: „Deutschland – Friedrich Schiller – mai târziu”, după care urmau cifre. Din acest text, Moraru

deduse că personajul cu pricina era compromis prin colaboraţionism şi că şantajul urma să aibă loc nu imediat, ci în viitor. De altfel fişele erau de trei categorii, după menţiunile ce le purtau: „fost”, „actual”, „mai târziu”. Aceste cuvinte reprezentau pasămite scadenţa. Numele lui Schiller părea a fi pus pentru a deruta, neavând nicio semnificaţie. Cifrele mascau numele unei instituţii cunoscute. Cercetând instituţia cu pricina, se dovedi că într-adevăr exista acolo posesorul iniţialelor notate în fişa lui Ionescu. Dar aceste iniţiale nu erau, oare, trucate?

Primul gând al lui Moraru fu să controleze dacă personajul desemnat prin iniţiale fusese într-adevăr, vreodată, în Germania. În aceeaşi zi, Moraru cercetă dosarul de cadre al respectivului. În dosar nu se pomenea nimic despre aşa ceva. Biografia era cât se poate de clară şi curată. Totuşi Moraru nu se dădu bătut. E drept că nu putea să-şi întemeieze bănuielile pe o probă atât de dubioasă ca fişa cifrată. Şi, totuşi, în mintea lui Moraru se contură şi mai accentuat ideea: această pistă nu trebuie abandonată; ea mă poate duce la Mefisto.

„Dacă acest om ar fi declarat că a fost în Germania hitleristă, la studii – raţiona Moraru –, atunci lucrurile ar fi fost limpezi. Dar dacă o ascunde, înseamnă că are motive s-o facă. Am putea să-l întrebăm acum, dar prin aceasta l-am pune în gardă, l-am face să-şi ia măsuri de precauţie. Dacă e spion, atunci trebuie încolţit cu multă dibăcie şi prudenţă. Dacă e om cinstit, se cere iarăşi prudenţă şi tact. N-avem dreptul să-l sâcâim şi să-i pătăm reputaţia, fără a şti ceva sigur. Bazându-se pe acest considerent, Moraru dădu personajului numele convenţional Vâsc.

Moraru îşi continuă investigaţiile. Cercetă, în arhiva Ministerului Afacerilor Externe, listele paşapoartelor celor

ce fuseseră trimişi la studii în Germania în perioada anilor 1936—1943. Numele căutat nu figura, însă, nicăieri. În schimb, descoperi trei fotografii de tineri care semănau mult cu Vâsc. Ce e drept, de atunci trecuseră mulţi ani, şi omul s-ar fi putut schimba în acest răstimp. Totuşi, cu ochiul lui format în această materie, Moraru descoperi trăsături care nu puteau să-l înşele.

Fotografiile aparţineau tinerilor Rodan, Adamescu şi Walter. Primul plecase în Germania în 1936, iar ceilalţi doi în 1939. În acel an, Rodan avea vârsta de 26 de ani. Vâsc, însă, avea mai puţin. Avea exact vârsta celorlalţi doi. De altfel, fotografia lui Walter semăna cel mai mult cu Vâsc. Totuşi… şi celelalte. Moraru luă fotografiile şi îşi notă datele care îi priveau pe cei trei. În formularele pentru paşaport, ei declaraseră adresele părinţilor lor. Rodan dădea o adresă la Craiova, iar ceilalţi doi menţionau nişte comune din Ardeal. Moraru ceru şi primi relaţii din localităţile respective. I se comunica faptul că niciodată n-a fost cunoscut pe acolo cineva cu numele Rodan, Adamescu sau Walter, care să aibă semnalmentele respective. Identităţile pentru paşapoarte erau, deci, false.

IDENTITATEA S-A LĂMURIT

Pe la prânz, proaspăt ras, vesel de parcă nu ar fi avut în urmă o noapte de muncă încordată, Moraru se adresă glumind plutonierului de la arhiva Ministerului Forţelor Armate:

– Primăvara cântă a iubire, iar noi amândoi ne înfundăm între vagoane de dosare prăfuite.

Plutonierul îl privi, apoi, pe un ton dojenitor, răspunse:

– Dosarele astea prăfuite păstrează istoria a multe zeci de primăveri!

– Aveţi dreptate. Vă mărturisesc că pe mine, în

momentul de faţă, mă preocupă mult istoria unor primăveri care au trecut.

Prezentă plutonierului o hârtie. Era aprobarea pentru a cerceta dosarele X, H, 11 din perioada 1939—1944. Plutonierul, după ce examină atent documentul, porni printre rafturi.

– Veniţi după mine!

În labirintul rafturilor, Moraru se simţi deodată copleşit de teamă că nu va putea găsi ceea ce căuta în această Himalaie a hârtiilor. Dar plutonierul, oprindu-se în faţa unui perete de dosare, anunţă:

– Astea sunt dosarele X, H, 11.

Moraru înghiţi în sec privind miile de dosare parafate, numerotate, şnuruite în coperţi de toate culorile. Ca să le răsfoiască avea nevoie – după un calcul mintal rapid – de cel puţin un an de zile. Îşi scarpină, încurcat, ceafa, privindu-l descurajat pe plutonier. Acesta, pesemne satisfăcut de efectul produs asupra lui Moraru de cele văzute, zâmbi prietenos.

– În arhive nu se prea simte trecerea timpului. Aşa că nici n-o să observaţi când aţi răsfoit dosărelele.

– Mda… dosărelele. Dar… ia spuneţi-mi, vă rog, dumneavoastră cunoaşteţi ce conţin dosarele?

– Eu? în glasul plutonierului se desluşea o adâncă jignire. De 35 de ani trăiesc în arhiva asta. Un arhivar care nu-şi cunoaşte arhiva nu e arhivar, ci paznic! ripostă el sentenţios.

Moraru, cu maliţioasă plăcere, îl întărită şi mai mult pe bătrân, clătinând neîncrezător din cap:

– Nu cred. Nu pot să cred că un om ar fi în stare să memoreze, chiar şi în mare, tot ce se adăposteşte în arhiva asta.

Atins în amorul propriu, arhivarul îşi puse cu o mişcare nervoasă ochelarii, replicând demn:

– Dacă nu credeţi, vă voi convinge! Întrebaţi şi eu vă

voi răspunde! Dacă spusele mele corespund, vă veţi retrage cuvintele, dacă nu… îmi dau demisia! Primiţi?

– Primesc!… Dar numai prima parte a rămăşagului… Deci dosarele verzi din raftul nr. 2 ce conţin?

Plutonierul declamă, pe nerăsuflate:

– Ordine secrete privitoare la cursurile Şcolii superioare de război din 1939—1940.

– Raftul 7… Cele patru dosare legate împreună.

– Memoriile unui grup de medici militari cu privire la cazurile de holeră din 1916.

– Hm… Dar dosarele cu scoarţe negre, din raftul 11?

– Ordine secrete cu privire la repartizarea instructorilor germani. 1941.

– Mda… Dar cele din raftul de deasupra?

– Ordinele ministrului de Război privind primirea în şcolile de ofiţeri a tinerilor cu şapte clase de liceu.

– Aşa… încă o întrebare şi dacă şi la asta îmi răspundefi mă dau bătut. Dosarele acelea îngălbenite de vreme din raftul 39 bis ce conţin?

– Ordinele secrete ale generalului Averescu cu privirä la represiunile din 1907.

– Îmi retrag cuvintele şi cer scuze, rosti Moraru. Zâmbi, desfăcându-şi braţele în semn de capitulare.

Plutonierul îl privi grav, scoţându-şi ochelarii, apoi, mărinimos, se împacă, răspunzându-i din mers:

– Care vasăzică, plutonierul Bălan este AR-HI-VAR!

Moraru îl urmări cu privirea pe plutonierul Bălan, Arhivar cu A mare şi cu semn de exclamare. Apoi, după ce bătrânul dispăru pe o „alee” de rafturi, apropie grăbit scara de raftul X, H, 11 şi X, H, 11, Z. Luă pe braţ trei dosare voluminoase şi începu să le răsfoiască tacticos. Frunzări ordine şi dispoziţii care netezeau calea criminalului război antisovietic. Simţi cum îl cuprinde un val de mânie. Se stăpâni şi-şi continuă mult timp, cu stăruinţă, cercetarea. Într-adevăr, cum zicea şi

plutonierul, în arhivă nu se prea observa trecerea timpului. Într-un târziu, privirea i se opri la un ordin redactat în obişnuitele fraze laconice şi agramate. Ordinul purta numărul 0052237… „Tinerii absolvenţi a şapte clase de liceu – glăsuia textul – vor fi scutiţi de bacalaureat dacă se prezintă voluntar la şcolile de ofiţeri. Acelora care vor pleca în Germania li se vor aplica prevederile ordinului anexă 179/4. XH 8…” îşi ridică privirea, repetind în gând: „Li se va aplica ordinul anexă 179/4. XH 8”. Vasăzică, acolo trebuie să fie cheia enigmei. Ordinul anexă! Ce bine ar fi fost să-l poată întreba pe Bălan ce înseamnă asta. Dar nu trebuia să-l introducă pe simpaticul plutonier în amănuntele acestei afaceri. Tot bătrânul i-a venit însă în ajutor, de data asta nu personal, ci prin spiritul său de ordine. Pe raftul de pe care scosese cele trei dosare, zări o săgeată pe care scria cu litere mari: „Ordine anexe la ordinul 0052237/939”. De parcă ar fi găsit o comoară, întinse avid mâna spre dosarul subţire. Întoarse coperta şi cercetă cu grabă filele… Ordinul anexă 179/4 XH 8. Citi cu înfrigurare mai departe… „Li se va face formele la cercul de recrutare nr. 7 Bucureşti. Cu date personale schimbate… Datele originale se vor păstra într-un singur exemplar la M. St. M. B2…”.

Răsuflă fericii. Enigma s-a dezlegat. S-a dezlegat, dar parcă lucrurile au devenit şi mai complicate. Urmează deci C. R. Nr. 7!

Înainte de ivirea zorilor, negura se înteţeşte.

*

Moraru aşeză copiile făcute după pozele ce însoţeau formele de paşaport de la Ministerul de Externe lângă fotografiile din registru ale celor doi. Erau identice. Apoi studie cu încordare cea de-a treia fotografie. Privi cu atâta încordare chipul tânărului cu părul tuns scurt, cu privirea ironică, că la un moment dat avu senzaţia că

acesta apare în faţa lui în carne şi oase. „El e, Vâsc, sau nu e el?... Simt că da. În curând voi scăpa de acest blestemat pseudonim – Vâsc – şi va apărea... Dar cu ce pot să dovedesc?... Cu ce?”.

Cum stătea aplecat asupra registrului, nici nu observă că scrumul ţigării s-a scuturat pe pagină. Îşi retrase fulgerător mina, ferind registrul. Uimit, privi locul îngălbenit de jeraticul ţigării. Desluşi clar trei cifre: 817. Erau scrise sub numele lui Walter... Ochii lui Moraru sclipiră.

– Domnul Walter şi-a trădat meseria: 817 este indicativul şcolii de spionaj de la München.

Cerneala simpatică cu care a fost notat acest „mic amănunt” devenise vizibilă datorită scrumului de ţigară.

După ce se convinsese că celelalte fişe personale nu au astfel de adnotări, Moraru însemnă în grabă câteva nume din grupul lui Walter, înregistrat cu nr. 11. Apoi recapitulă cele constatate. Mai rămânea un singur lucru: să afle cine este Walter?... Oare nu va reuşi să găsească pe niciunul dintre cei care erau în acelaşi grup cu el?

Rezultatul cercetărilor de două săptămâni fu următorul: după scriptele existente, din grupul respectiv, unul singur a rămas în viaţă. Restul au pierit pe frontul antisovietic. Cel care e în viaţă se numeşte Schuler Paul. Lucrează la un Gostat de lângă Orăştie, ca inginer agronom.

Moraru încredinţa lui Toth misiunea să-l viziteze pe acest cetăţean, procedând cu cea mai mare precauţie.

Peste câteva zile, Toth raportă:

– Schuler este un om reabilitat. Lucrează la Gostat de mulţi ani. Şi-a mărturisit trecutul. Este însurat. Are trei copii. A terminat facultatea în 1950 la Cluj. A fost prizonier în U.R.S.S. Doi ani. S-a reîntors în ţară în 1946. Îşi aminteşte de Walter. Au plecat împreună în Germania, dar Walter s-a despărţit de grup la frontiera ungaro-

germană. Descrierea corespunde fotografiei din paşaport… Schuler mai arăta că Walter vorbea foarte bine nemţeşte. Şi încă ceva: toţi clin grupul lor erau proveniţi din liceele bucureştene.

Morarii asculta atent raportul lui Toth. Era mulţumit de rezultat.

– Bine… Vii de la gară?

– Da.

– Eşti obosit?

– Nu.

Atunci îţi încredinţez o nouă misiune. Găseşte-mi liceul de unde a plecat Walter… Absolvenţii aveau bunul obicei de a face întotdeauna un tablou de adio. Fii operativ şi descurcăreţ. Eşti liber.

………………………………………………………………

– Dumneavoastră sunteţi singurul care mă puteţi ajuta. Vărul meu, săracul, să-i fie ţărâna uşoară, a murit pe front. Nu ne-a rămas nici măcar o fotografie de la el. Am umblat prin toate liceele din Bucureşti să-i găsesc barem fotografia de pe tabloul de absolvire. Peste tot mi s-a spus că tablourile s-au aruncat, că nu se mai găsesc. Poate totuşi la dumneavoastră…

Cotoară Mitru, sau mai simplu moş Dorobanţ, cum i se spunea (asta nu pentru că ar fi fost vreodată în viaţa lui la Dorobanţi, ci pentru slăbiciunea lui deosebită pentru acea măsurătoare de „ţuiculiţă” care poartă mândrul nume de dorobanţ), era om de serviciu la o şcoală medie de băieţi. Îşi drese vocea, răspunzând în doi peri.

– Este, pentru că trebuie să fie, adică… s-ar putea să fie, dar…

– Ştiu că nu e uşor la vârsta şi la preocupările dumneavoastră să vă urcaţi în pod sau unde or fi tablourile, dar eu… Şi Toth aşeză pe masă o hârtie de 25 de lei.

Moş Dorobanţ privi încruntat hârtia, apoi dintr-o mişcare o trase spre el, oftând ofensat.

– Ce nu face omul pentru liniştirea aproapelui îndoliat… Să mergem în pod. Ridicându-se de la masă, bătrânul porni spre uşă. Acolo se izbi de nevastă-sa, care-i tăie calea:

– Iarăşi umbli brambura!

– Proasto, nu vezi că-s cu tovarăşul de la minister? Avem treburi importante. Vin imediat. Apoi, către Toth, făcând cu ochiul:

– Poftiţi… Tovarăşe inspector.

Urmat de Toth, moş Dorobanţ urcă în pod. În timp ce descuia lacătul, întrebă:

– Când a terminat vărul dumitale şcoala?

– În 1939.

– Aha!… Este, că trebuie să fie… îşi repetă bătrânul, grav, maxima favorită.

Toth studie cu atenţie fotografiile tuturor absolvenţilor din 1939, dar nu găsi ceea ce căuta. Pesemne, a dat greş din nou.

– Ei, găsit?

– Nu.

– Asta-i bună! Poate n-a fost la noi… Zici că… în 1939? A urmat la A sau la B?

– Vedeţi… asta nu-mi prea amintesc…

– Da? Nu-i nimic. Să coborâm la subsol. Acolo mai sunt ceva tablouri. Le-a luat mecanicul de la calorifer… Un nebun, îi plac lui tablourile astea, ce să-i faci!… E leat cu mine, dar nu bea, să-l tai! Prost!

În sala de maşini într-adevăr găsiră trei tablouri. Moş Dorobanţ, cerând o ţigară de la Toth, se aşeză pe un scaun.

– Uită-te matale, poate-l găseşti.

Toth cercetă fotografie după fotografie. Citi totodată şi numele fiecăruia. Pe al doilea tablou, în rândul din mijloc,

întâlni privirea ironică a unui tânăr cu părul tuns scurt, cu buzele într-un zâmbet forţat. Toth cu greu îşi putu stăpâni bucuria. Era Walter, adică Vâsc în persoană.

Toth îl rugă pe moş Dorobanţ să-i dăruiască fotografia vărului mort pe front.

– Fie, încuviinţă bătrânul mărinimos. Am zis eu că este, pentru că trebuie să fie!?… Hai să mergem, că Profira mea iarăşi o să ţipe şi apoi mai am un drum… până la colţ.

– Plecăm şi mulţumesc din inimă. Toth strânse mâna bătrînului, strecurându-i încă „un pol de 25 de lei”, cum zicea moş Dorobanţ.

Cotoară Mitru, care văzuse multe în viaţa lui, îl privi nedumerit pe ciudatul vizitator, care, pentru o fotografie veche şi fără folos, îi dăduse 50 de lei. Nu-şi putea explica nici bucuria acestuia; familia plânge moartea vărului, iar el crapă de veselie! Dar, la urma urmei, o fi ştiind el ce face. În ce-l priveşte pe el, pe moş Dorobanţ, el are treburile lui şi, în primul rând, are de făcut un drum până „la colţ”!

Toth jubila. Moraru va fi mulţumit. Tainele se dezleagă. Arhivele s-au dovedit a fi vorbăreţe. Un tânăr cu privirea ironică a plecat de la liceu cu numele lui Vâsc şi a ajuns la cercul de recrutare transformat în Walter. E o descoperire ce merită a fi preţuită cum se cuvine.

PĂRERI „CONTRADICTORII”

– Ai fost prea aspru cu Vârlan, tovarăşe Duca… spuse colonelul Tomeanu pe un ton de reproş. Nu ştiu cu ce te-a supărat de ai uitat că Vârlan e unul dintre cei mai buni piloţi de sub comanda mea! Pun mari nădejdi în el…

– Tocmai pentru că punem cu toţii mari nădejdi în el am fost aspru! Vârlan este comunist. Lui nu-i este permisă sub niciun motiv o astfel de comportare…

– Dar ce crimă a comis?

– Nicio crimă. În aparenţă sunt fapte lipsite de importanţă, dar adunate la un loc pot să-l împingă pe un drum cât se poate de grav. I s-au urcat la cap înălţimile. Prea mult se admiră pe sine însuşi şi îşi subestimează subordonaţii. Şi încă ceva: îşi neglijează complet familia. Are un copil, o fetiţă de patru ani, cu care nu schimbă o vorbă cu lunile. Aşa ceva nu este permis!

– Eu nu-l condamn totuşi! îl înţeleg. Un astfel de om trăieşte numai pentru muncă… Oare este aceasta o chestiune măruntă?

– Pentru Vârlan a fost doar un pretext, un paravan, pentru a-şi ascunde îngâmfarea, pentru a-şi motiva atitudinea faţă de soţie şi copil! Noi ştim unde duc asemenea apucături. Aşa că am socotit necesar să înlătur acest paravan şi să-i spun părerea mea fără menajamente.

Colonelul Tomeanu tăcu câteva clipe, privind ţintă în ochii lui Duca. Stăteau faţă în faţă în biroul celui din urmă. Duca înfruntă privirea colonelului, cu siguranţa omului care ştie că adevărul cuvintelor lui este recunoscut în gând de interlocutorul său. Colonelul aprinse o ţigară şi trase adânc fumul în piept. Făcu câţiva paşi înspre uşă, apoi, întorcându-se brusc, spuse:

– Pe astfel de criterii poţi să mă condamni şi pe mine. Nici pentru mine nu există altceva decât munca! Oare socoteşti că e vorba tot de un paravan?

Duca tăcu câteva clipe, apoi, liniştit, răspunse tot printr-o întrebare:

– După câte ştiu, aveţi o fiică, cu numele de Anne-Marie, care vă este dragă, nu-i aşa?

Colonelul, nedumerit, îşi ridică sprâncenele:

– Şi?

– Şi, pare-mi-se, Anne-Marie are un tată cu numele de colonelul Tomeanu.

– Ai dezlegat o mare taină!

Duca continuă netulburat:

– Tatăl are datoria să se ocupe de fiica lui. Iar ea are dreptul să pretindă acest lucru!... Şi cred că şi ea are nevoie de acest lucru...

Tomeanu îl privi cercetător.

– Anne-Marie este un om în toată firea...

– Sub care pretext ea trebuie să fie lipsită de dreptul de a... vedea zi de zi în colonelul Tomeanu pe tatăl ei.

– Da... Aici voiai să ajungi.

– De mult voiam să vă spun toate astea, dar n-am găsit până acum prilejul.

– Uite, ce surprize îmi pregăteai! Nici nu mi-aş fi închipuit. Dar, ia spune-mi, te rog, ce să fac eu practic, după părerea dumitale. Fiindcă altfel...

– Altfel critica mea nu face nici două parale!

– Exact!

– Cred că trebuie sa încetaţi să vedeţi în ea numai o fiinţă veşnic veselă, un fel de bibelou, şi să căutaţi s-o influenţaţi mai mult. Anne-Marie este tânără, la o vârsta când oamenii îşi hotărăsc viitorul..

– Nu sunt duhovnic! Am încredere în fiica mea!

Colonelul vorbea apăsat, poate prea dur, căutând ca în vocea lui să nu se întrezărească acea nuanţă deosebită care mărturiseşte că a fost învins.

Duca îşi dădu seama de acest lucru şi socoti că nu trebuie să mai continue discuţia. Fără nicio trecere, schimbă subiectul:

– Cu „Ro-11” s-a deschis o pagină nouă în aviaţia noastră. Aud că inginerul Roman ne coace o nouă surpriză, un aparat fără plane, un fel de proiectil stratosferic. Mi-a spus şi ceva despre viteză, dar era o cifră atât de mare, încât n-am îndrăznit s-o memorez. Deocamdată mă preocupă cel mai mult pista specială pentru „Ro-11”. Constructorii s-au întrecut pe ei înşişi.

Tinerii ingineri s-au dovedit şi ei a fi foarte pricepuţi.

Tomeanu îl privi cu recunoştinţă, înţelegând prea bine tactul acestuia. Primi cu bucurie schimbarea discuţiei pe un alt făgaş:

– Da... Constructorii au fost aleşi doar de locotenent-colonelul Dobrescu.

– Care, contrar obiceiului lui de a se văicări la şedinţe, în muncă e un om minunat, un organizator excepţional.

– Îmi pare bine că-mi împărtăşeşti părerea.

– De mult am convingerea asta.

– Ştii, ori de câte ori stau de vorbă cu cei de la şantier am un simţământ de mare satisfacţie. Oamenilor de acolo le este drag obiectivul pe care-l construiesc. Simţi în atitudinea lor convingerea că fac un lucru mare, care va sluji tot interesele lor.

– Să vă povestesc un mic amănunt interesant, mai bine zis, să vă repet discuţia dintre un bătrân betonist şi locotenentul Marin.

Marin venea de la pregătirea de sală. Betonistul mergea spre biroul şantierului. Se cunoşteau încă de când au început lucrările de acolo. Locotenentul îl salută vesel pe bătrân şi-l întrebă:

– Ei, când ne daţi drum liber?

– Răbdare, tinere, veni răspunsul. Mai e puţin şi puneţi stăpânire.

– Şi dumneavoastră, pe urmă, în ce direcţie... veţi zbura?

– Eu? Pe alt şantier. Plec la Roman, la construcţiile de locuinţe.

– De acolo aţi venit la noi?

– Nu. Am venit de la Reşiţa. Am construit acolo un furnal.

– Şi cum de-aţi venit la noi?

– Am cerut eu singur să fiu trimis... Ştii, sunt om bătrân, om cu experienţă. Şi o asemenea lucrare ca a

dumneavoastră cere mână calificată, experienţă. De la furnale am venit aici, ca să pot pleca pe urmă liniştit să construiesc locuinţe. Socot că mi-am făcut datoria… De acum urmaţi dumneavoastră să v-o faceţi.

20

Cam asta a fost discuţia. Cuvintele acestui muncitor bătrân au exprimat poate cel mai bine misiunea lui „Ro-11” şi a armatei noastre întregi. Ea a fost făurită pentru ca şantierele de pe întinsul ţării noastre să crească în linişte, iar constructorii de furnale şi locuinţe să muncească în siguranţă.

În clipa când colonelul voia să-i răspundă, cineva bătu la uşă.

– Da.

Intră, zâmbind, căpitanul Moraru. Ceru colonelului permisiunea de a i se adresa lui Duca.

– Poftiţi!

– Am fost pe la şantier şi am venit să vă împărtăşesc impresiile. Sunt profund entuziasmat… Constructorii, specialiştii dumneavoastră, sunt oameni minunaţi.

Duca interveni râzând.

– Aceeaşi impresie ne-am făcut-o şi noi, tovarăşul colonel şi cu mine. Chiar despre asta discutam.

Luară loc toţi trei.

Tomeanu, puţin mirat, îi întrebă pe Moraru:

– Dumneata ai ochi şi pentru asemenea chestiuni?

Moraru răspunse prompt:

– Da. Am ochi şi pentru asemenea chestiuni… Ştiţi, acolo este reazemul nostru de forţă. Acolo şi peste tot, în întreaga ţară, pretutindeni întâlnesc astfel de oameni şi ei sunt aliaţii mei în războiul mut ce-l ducem cu duşmanii poporului.

Tomeanu îl privi pe Duca, apoi pe Moraru. Tăcu, apoi spuse rar:

– Acum câteva clipe am avut o discuţie cu tovarăşul

Duca. Ne-am contrazis oleacă. Cred că Duca a avut dreptate. M-a criticat. Dar ceea ce-i mai important e că şi atunci când părerile noastre se ciocnesc într-o chestiune sau alta, toţi trei gândim în unison.

– Eu cred că nu-i nimic ciudat în asta, interveni Duca. Putem discuta şi trebuie să discutăm în contradictoriu despre diferite aspecte ale vieţii şi ale muncii noastre. Dar atunci când se pune o problemă…

– De bază. Da, ai dreptate. Când se pune o problemă de bază, e absolut firesc să avem aceleaşi poziţii, să fim entuziasmaţi de aceleaşi fapte, să vedem cu aceeaşi ochi. Da.

Tomeanu vorbea parcă sieşi. Apoi se sculă şi strânse cu căldură – mâinile celor doi.

– Vă las. Mă aşteaptă treburile.

Înveselit, mai adăugă, luându-şi rămas bun de la Moraru:

– Roagă-l pe Duca să-ţi povestească şi dumitale întâmplarea cu betonistul. E interesantă. Poate chiar mai mult. Vorba dumitale: un reazem pentru noi toţi. Da, da: un reazem şi pentru mine, şi pentru Duca, şi pentru dumneata. Noi răspundem pentru „Ro-11” în faţa betonistului: şi Duca, şi dumneata, şi cu.

SPRE CHEIA ENIGMEI

Maiorul ţinea în palmă două fotografii. Privea când una, când cealaltă, de parcă le cântărea din ochi. După ce aşeză fotografiile pe masă se întoarse spre Moraru:

– Ei, iată-l deci pe omul nostru.

– Da, acum ştim cine e Walter. Urmează rândul lui Mefisto. În curând Mefisto îşi va frânge gâtul.

– Deocamdată nu te lansa prea repede. Mefisto e din cale afară de viclean. Lupul când simte că este urmărit, devine de zece ori mai periculos, în stare de orice. Şi ştie

să dispară, să se contopească cu pădurea, încât îi pierde urma chiar şi cel mai iscusit vânător.

– Sunt conştient de aceasta, dar… voi întrece viclenia lupului şi isteţimea celui mai iscusit vânător.

Maiorul ascultă atent cuvintele lui Moraru, luând în mână, fără să se uite, un dosar pe coperta căruia scria: „Cazul Mefisto”, iar în paranteză „Ro-11”.

– Urmează deci să dovedim că tot el este Mefisto. De acum înainte arhivele te vor putea ajuta mai puţin. Din dosare şi fotografii a apărut un om viu, un spion abil, deştept, perfid, care ne urăşte de moarte. Nu este vorba de un simbriaş de duzină al spionajului imperialist sau de un diversionist de mâna a treia, ci de un „solist” al orchestrei lor sinistre. Va trebui să lucrăm astfel ca misteriosul Mefisto să-şi joace ultimul rol…

Maiorul vorbea calm, privind ţintă fotografia.

– Şi când te gândeşti că el ţi-a scăpat o dată de sub nas. Când al vizitat, acum câtva timp, orăşelul ardelean, erai cât pe ce să dai peste dânsul. Pe el îl aşteptau tinerii aceia. Dar s-a nimerit ca tocmai atunci să sosească acolo colonelul Tomeanu. Zărindu-l pe Tomeanu, Mefisto a renunţat la întâlnirea lui şi a şters-o.

Moraru asculta atent, cu ochii la şef. Observă cu duioşie tâmplele lui sure, părul rărit. Părea mult mai în vârstă decât era. Munca încordată a unor ani zbuciumaţi, în încăierări mute cu cei care caută să înfigă pumnalul, din spate, în trupul patriei, şi-a săpat adânc urmele pe întreaga figură a maiorului. Câte tentacule întinse cu abilitate de duşmanii patriei n-a retezat acest om! De aici, din biroul său, de la această masă, conduce de ani de zile lupta, lupta care nu a încetat. Adevărat e că pe acest câmp de luptă arareori răsună împuşcături şi explozii, dar încleştarea mută este cu atât mai crâncenă. Aici inteligenţa şi curajul, calmul şi ingeniozitatea, riscul şi răbdarea sunt „zeii războiului”. Şi maiorul era un vechi

combatant în această luptă, un luptător tăcut, cu o formidabilă stăpânire de sine, un comunist, pentru care scopul suprem în viaţă este slujirea poporului. Şi face acest lucru fără să fie cunoscut şi lăudat, fără să guste din farmecul gloriei, al publicităţii. Un simplu soldat. Şi, mai presus de orice, un om, un patriot.

Glasul maiorului îl smulse meditaţiei.

Maiorul explică noua fază a „cazului Mefisto” încheind:

– Deci a sunat ceasul când pseudonimele şi numele convenţionale au căzut. Rolul poreclei Vâsc, ca şi acela al lui Walter şi Mefisto, s-a isprăvit. De acum înainte îl avem pe duşman în faţă.

Închizând coperta dosarului ce-l avea în faţa sa, maiorul tăie cu o linie groasă inscripţia „Cazul Mefisto” scriind în locul ei: „Cazul Alex. Ulea”.

– Acest dosar aşteaptă documentele hotărâtoare.

....

– Tovarăşe căpitan, am obţinut aprobarea procuraturii de a supraveghea convorbirile de la numărul de telefon ordonat, raportă locotenentul Toth.

– Foarte bine. Ei, dar rezultatul?

În loc de răspuns, Toth îi puse în faţă câteva coli de hârtie bătute la maşină.

– Iată şi banda de magnetofon.

– Mulţumesc.

Moraru parcurse grăbit, cu privirea, filele. Majoritatea convorbirilor priveau treburi strict profesionale, schimbări în orele de program şi în planul de şedinţe. Moraru bifă o singură convorbire. Luă apoi pachetul de ţigări şi, cu filele în mână, porni spre laborator. Peste câteva minute ascultă atent un dialog, imprimat pe banda de magnetofon:

– Săndel?

– Da.

– Iartă-mă că te deranjez, dar mi-a fost dor de tine.

– Anne-Marie, de ce-mi vorbeşti aşa, doar ştii că…
– Ştiu că eşti foarte ocupat cu lucrarea ta despre Aurel Vlaicu.
– Pentru tine niciodată nu sunt ocupat.
– Atunci… când ne vedem?
– Vino la mine, pe la ora nouă.
– De ce aşa târziu? Până atunci mai sunt atâtea ore!
– Iubirea înfloreşte în taina serilor…
– Bine. Am să vin… Am să număr minutele…
– Te aştept.
– Te iubesc. La revedere.
Banda se mai răsuci în gol de câteva ori, apoi se opri. Interceptarea purta data zilei în curs.
Înapoindu-se în birou, Moraru începu să conceapă un plan de acţiune. Presupunerile lui s-au adeverit. Idila dintre Anne-Marie şi Ulea e în toi. Şi, după cum reiese, lucrurile au evoluat repede. Cineva dintre cei doi se grăbeşte… Profesorul Ulea în rolul de Don Juan! Nu, nu e rea ideea! Ulea, savantul cel stoic!
Moraru hotărî să urmărească întâlnirea de la „ora când înfloreşte iubirea”, apoi să studieze din nou dosarul personal al lui Ulea, eventual câteva lecţii predate de el şi… da, şi chestiunea cu lucrarea despre Aurel Vlaicu!
Îl chemă din nou pe Toth.
– Vei supraveghea astăzi… o întâlnire amoroasă.
În ochii lui Toth sclipi lumina unui zâmbet. Dar nu-l întrerupse pe căpitan. Ştia că lui Moraru nu-i plac întrebările de prisos şi nici comentariile fără rost. Aşteptă lămuriri.
– Memorează-ţi!
Moraru îi indică adresa lui Ulea, etajul, i-o descrise pe Anne-Marie şi pe profesor.
– Atât. Începând de la ora 9 vei raporta din oră în oră cele întâmplate. Vei rămâne în post până când te schimb eu. Eşti liber. Îţi urez succes.

După plecarea lui Toth, Moraru ceru să i se procure de urgenţă o copie, după dosarul personal al lui Ulea şi câteva lecţii predate de acesta.

Peste câteva ore, când primi documentele cerute, se aşternu degrabă la muncă. Citi atent chestionarul profesional la rubrica „Ce limbi străine cunoaşte”. Găsi: rusă, franceză şi engleză. Apoi cu un „nu” energic, răspunsul lui Ulea la întrebarea: „Dacă a fost în străinătate”. Aprecierea muncii lui ca profesor era notată peste tot cu „excepţional”. După mărturia documentelor, întreaga viaţă a lui Ulea era simplă şi clară, fără perioade încurcate, fără chestiuni deosebite.

Moraru închise dosarul, satisfăcut. Faptul că totul era atât de neted în viaţa acestui om îl convingea şi mai mult că merge spre ţintă. Totul era aşa de liniar, de parcă ar fi fost aranjat.

Şi lecţiile de ce le-a cerut? De ce? Prelegerile unui mare savant, mai ales într-un domeniu atât de interesant ca aerodinamica, sunt totdeauna folositoare. După ce citi titlul primei lecţii se uită la ceas. Era vremea să sosească raportul lui Toth. Într-adevăr telefonul sună nu peste mult timp.

– Da.

– ...

– Da.

– ...

– Da. Noroc.

Punând la loc receptorul, repetă în gând cuvintele lui Toth: „La ora 9 a sosit. Storurile au căzut peste câteva minute”. Vasăzică e în ordine. Ce idilă romantică: un savant, flăcău tomnatic, se îndrăgosteşte de o studentă fermecătoare! Iubire, patimă, întâlniri nocturne, storuri trase, adică tot ceea ce trebuie pentru a zăpăci capul unei fetişcane care, întâmplător, hm! este fiica unui colonel, întâmplător acelaşi colonel care răspunde de

„Ro-11”. Hm! Metoda e veche, dar din păcate şi astăzi valabilă. Ce-i drept, a mers repede. Un mic „Blitzkrieg” amoros – cum s-ar zice.

Revenind la textul lecţiei de pe birou, Moraru luă în mână un creion şi, urmărind cuvintele cu vârful de grafit, începu să citească. Stilul era sec, concis, clar. Formule, calcule, argumente. Citate din autori sovietici, francezi, englezi. Pare-se că totul e în regulă. La un citat din Iakovlev, văzu adnotări: „Tradus de mine”, „Lucrarea încă n-a apărut, tradusă de noi. Prof. A. Ulea”. Citi şi reciti citatul. Judecă cu glas tare:

– Oare... Să vedem. O să-l rog pe căpitanul Gârleşteanu, chiar acuma, să-mi explice.

Când sosi Gârleşteanu, Moraru îl rugă să-i traducă în limba română textul original consemnat în lecţie. Nu mult după aceasta, avu în faţă traducerea. După ce parcurse rândurile, ceru lămuriri.

– Vă rog să citiţi şi această variantă a traducerii.

Gârleşteanu îl privi întrebător pe Moraru. Acesta explică:

– M-ar interesa părerea dumneavoastră despre acest traducător.

– Traducătorul dumneavoastră gândeşte în nemţeşte. Unele propoziţii sunt incorect formulate în limba română.

– Credeţi?

– Categoric! Topica germană este cu totul alta decât cea română. În această traducere formulările sunt făcute, pe alocuri, după regulile specifice gramaticii limbii germane. Vedeţi, el spune aici: „Noi asta să ştim nu putem”. Verbul este plasat la sfârşit. Şi acest mod de folosire a verbului apare foarte des. E destul de ciudat din partea unui om a cărui limbă maternă e româna, dar se vede că autorul acestui text, pe de o parte, a folosit mult timp, în mod curent, limba germană, iar pe de altă parte, când a scris acest text, era grăbit în gândirea lui a

pătruns de fapt foarte adânc practica limbii germane. Astfel se şi explică iniţiativa lui de a îmbogăţi limba română cu noi cuvinte. El spune aici că „nu trebuie să urmăm în mod sclavic teoriile apusene” etc. Încercarea e lăudabilă, dar structura acestui inovator „sclavic” nu e românească, ci germană, prevenind de la „sklawisch”. După cum se vede, afirmaţia mea e bazată pe fapte. Mai sunt şi alte exemple aici.

– Aşa mi s-a părut şi mie, dar voiam să aud o părere calificată.

– Pesemne cel care a tradus n-a avut timp să stilizeze citatul şi, în grabă, l-a consemnat exact aşa după cum l-a tradus în gând.

– Da. Cred că ăsta e motivul. Vă mulţumesc. Atâta voiam să ştiu.

Moraru nici nu a avut timp să judece noua descoperire, când telefonul sună din nou.

– ...

– Da.

– ...

– Da… Storurile trase în continuare. Bine. Noroc.

Cu mâinile sprijinite de masă, puţin înclinat înainte, Moraru rosti, de parcă vorbea într-o adunare:

– Domnul minte când spune că nu ştie nemţeşte!… Hora se încinge… Şi storurile, oare, când se vor ridica? Poate romanticul savant vrea să doarmă în braţele iubitei. În acest caz, Toth va fi silit să păzească toată noaptea somnul lor dulce.

Şi, din oră în oră, Toth raportă laconic:

– Storurile trase.

Moraru, care dormea iepureşte pe o canapea, răspundea invariabil cu aceste cuvinte:

– Da. Bine. Noroc.

La 5 dimineaţa, când Toth repetă acelaşi raport, îi răspunse scurt:

– Vin să te schimb…

…Storurile s-au ridicat abia la ora 9. Prima apăru Anne-Marie, apoi, peste vreo zece minute, Ulea. Profesorul, elegant, părea vesel. Mergea în pas elastic. La primul chioşc ceru ziarele de dimineaţă.

Moraru îl urmări neobservat. Presupunea că Ulea merge la facultate. S-a înşelat. Ulea se îndreptă spre Biblioteca academiei, încercă să-i deducă intenţiile.

– Probabil pentru documentare sau… da, ăsta o fi motivul: monografia lui Vlaicu.

Presupunerea s-a dovedit a fi justă. Ulea a dispărut în clădirea Bibliotecii academiei. Peste câteva minute, Moraru intră şi el. Ajunse în sala de studii nr. 1. Ceru colecţiile ziarelor din Bucureşti din 1910-1913. Bibliotecara îi comunică cu părere de rău că acestea sunt ocupate de profesorul Ulea pentru câteva ore.

– Şi tovarăşul profesor unde lucrează? o întrebă Moraru.

– Acolo, în fund, lângă fereastră, îi răspunse aceasta.

– Aş vrea să-l văd pe profesorul Ulea. N-aş putea să-mi schimb locul? Mi s-a dat nr. 52, dar locul acesta e departe de al profesorului. Ştiţi, lucrez şi eu în domeniul aerodinamicii şi am auzit foarte mult vorbindu-se de maestru, dar de văzut nu l-am văzut niciodată.

– Locul vi-l putem schimba, dar să nu-l deranjaţi pe tovarăşul profesor. Este foarte ocupat. Ne-a interzis categoric să-l deranjăm.

– Totuşi, poate…

– Bine, luaţi atunci locul de la masa alăturată.

– Mulţumesc, sunteţi foarte amabilă.

Moraru se aşeză la masa indicată de bibliotecară zicându-şi:

„O, aici o să fie foarte bine”.

Privea profilul energic al lui Ulea, mişcările grăbite cu care extrăgea note din mormanul de colecţii şi cărţi

înşirate pe masă.

Afişând un zâmbet de curiozitate şi admiraţie, privi minute în şir pe „maestru”. Urmărea în special două lucruri: să confrunte mai de aproape fotografiile ce le deţinea cu originalul în carne şi oase, iar apoi să observe comportarea lui Ulea. Voia să aibă mereu în faţă imaginea lui, să-l urmărească şi în vis.

Cercul se strânge în jurul spionului. Dar masca poate fi smulsă numai în ultimul act!

GREŞEALA FALSULUI SECRETAR

Ulea ezita: să se ducă ori să nu se ducă la întâlnire? Dacă nu se ducea, risca să întârzie comunicarea importantei ştiri pe care pusese mâna. Doar el însuşi hotărâse ca această întâlnire să aibă loc. Dar dacă se ducea, iar risca. Nu era momentul potrivit. Încă nu reuşise să limpezească dacă e doar o simplă bănuială ori este urmărit. Ambele ipoteze erau la fel de posibile.

De fapt, putea fi o simplă coincidenţă. Ieri dimineaţă, la ora obişnuită, fusese la Academie ca să continue studierea documentelor privind pe Aurel Vlaicu. Nu mai fusese cam de mult pe acolo: era prea ocupat cu manevra de învăluire a lui Tomeanu. Totuşi regulile conspiraţiei îi cereau să nu-şi schimbe brusc felul de a trăi. Toată lumea ştia că scrie despre Vlaicu, aşa încât abandonarea lucrării ar fi putut bate la ochi. Se duse la Academie. Acolo, însă, îl aştepta o surpriză. Funcţionarul care îl servea şi căruia îi câştigase respectul îl întâmpină plin de mirare.

– Dumneavoastră, tovarăşe profesor?

– Da, după cât se pare, eu, în carne şi oase. Dar de ce te miri? Aduc, oare, a fantomă?

– Păi, secretarul dumneavoastră spunea că sunteţi bolnav.

– Secretarul meu? Trebuie să fie nebun.

Faţa lui Ulea continuă să fie zâmbitoare, arătând că această mică încurcătură îi produce un haz nespus, dar în adânc îl străbătu un fior rece: Ulea n-avea secretar.

Ulea era tulburat. Îşi închipuia el cine ar fi putut să fie „secretarul” care cotrobăieşte lucrările. Dar orice rău îşi are partea bună, după cum se vede. Incidentul îl avertiza să se pună în gardă.

Îşi încorda memoria ca să-şi aducă aminte dacă-l mai văzuse vreodată, undeva, pe tânărul ce i-l descrisese naivul funcţionar. „Nu, nu cunoştea această fizionomie. (într-adevăr, Ulea n-avea de unde să-l cunoască pe locotenentul Toth). Sau – gândi Ulea – poate că descrierea nu era exactă. Cine ştie, poate descrierea a fost intenţionat inexactă? Cine-i putea garanta că funcţionarul de la bibliotecă nu e şi el o iscoadă?” Ulea avea toate motivele să se simtă neliniştit. Se mai gândi puţin. Nu, funcţionarul nu putea fi iscoadă: altfel n-ar fi făcut gafa să-i povestească despre secretar. Dar poate că nici n-a existat vreun fals secretar, ci totul a fost născocit ca să-l pună la încercare, să vadă dacă el, Ulea, tresare? Şi asta era posibil. Îl cunoştea pe acest funcţionar de câteva luni, de când începuse să studieze pe Vlaicu. Funcţionarul fusese totdeauna corect, respectuos. Dar mai ştii? Se dojenea:

„Ce prostie să nu mă interesez mai îndeaproape de el, de când e angajat acolo, ce gândeşte? încep să bâjbâi, să fac greşeli”.

Alungându-şi gândurile apăsătoare ce-l năpădeau, se concentra asupra celor ce avea de făcut:

„În orice caz, nu trebuie să-mi schimb felul de a fi. Presupunând că sunt urmărit, trebuie să mă fac că nu observ nimic. Dacă nu m-au arestat până acum înseamnă că urmăresc ceva, deci nu sunt încă în primejdie. Asta în primul rând. Pe urmă trebuie să-mi dau

seama cam ce ştiu ei despre mine. Chestiunea cu Vlaicu e un fleac. Tentativa lui Zamfir, deşi n-a reuşit, a decurs totuşi conform planului: fără să lase urme. Senior s-a dat şi el la fund. Bun. Mai departe. Idila cu Anne-Marie... Ei, aici e aici. Mi-am pregătit nu una, ci două variante ale planului de cucerire a inimii ei. Dar n-a fost nevoie să mă avânt la asalt. Gâsculiţa s-a vârât singură în laţ. M-a cucerit ea pe mine, scutindu-mă de eforturi suplimentare. Mi-am jucat bine rolul, n-am ce să-mi fac reproşuri. Chiar dacă ei află că ne-am întâlnit, dragostea explică totul. Deci, în realitate, situaţia nu-i chiar aşa de proastă.

Se încruntă. Dar dacă s-a aflat ceva din trecut? Asta... asta ar fi mai rău. Dar e imposibil. Walter a murit demult. Dosarul a fost clasat, scumpii mei colegi au fost executaţi. Afacerea a murit demult. Nu, din partea asta nu pot avea niciun fel de surpriză".

Îşi aminti faptele petrecute cu ani în urmă. Înainte de război, când el era încă în liceu, a aflat că tatăl lui, reprezentant al firmei engleze de asigurări „Lloyd”, este agent al Intelligence Service-ului. Îşi explică astfel cum de trăiau pe picior mare din „umila leafă” a bătrânului. Când a terminat liceul, Ulea a fost trimis, sub pseudonimul Walter, în Germania hitleristă. Toţi cunoscuţii ştiau că băiatul urmează politehnica la Timişoara. Într-adevăr, lucrurile fuseseră astfel aranjate încât la facultatea respectivă exista un cursant cu numele de A. Ulea. Treaba fusese organizată de experţi în materie: oamenii coloanei a cincea hitleriste. Lui Ulea îi era rezervat un rol de prima mână în planurile spionajului german. În anii petrecuţi la München, studie cu sârguinţă, specializându-se în domeniul aviaţiei. Dar când se întoarse în ţară, în 1944, frontul hitlerist era răsturnat şi nemţilor nu le mai ardea de un oarecare Walter. În toamna lui 1944, cu ajutorul unui cunoscut de

la minister, fu numit asistent la Politehnica din Bucureşti. Falsa diplomă de absolvent al Politehnicii timişorene îi prinse bine cu acest prilej. Lucră acolo şi uită complet de vechii patroni, până când, într-o bună zi, pe neaşteptate, îl vizită un necunoscut. Era agentul unei faimoase oficine de spionaj de peste Ocean. Ulea fusese lăsat moştenire de către spionajul hitlerist acestei oficine. Lucră pentru aceştia timp de un an, dar în 1945 întreaga reţea căzu. Ulea scăpă. Peste un timp fu din nou reactivat. Din nou, întreaga reţea fu prinsă, în afară de el. Avea o experienţă înaltă de veteran al spionajului. La centrală se luă hotărârea ca să fie păstrat pentru o misiune deosebit de importantă. De aceea fu anunţat că un timp va fi lăsat în pace. În acest timp trebuia să se încadreze în muncă, să câştige reputaţie, să-şi facă un nume, să pătrundă într-un post cât mai mare. Timp de ani de zile, el îndeplini cu tenacitate prusacă acest ordin. Aştepta. Bineînţeles, nu aştepta pasiv. Observa cu ochi de uliu ce se întâmplă în jurul său, căuta să pătrundă în sufletul oamenilor, studiindu-i ca sub microscop. Îi studia, îi cataloga, dar se ţinea departe de ei, afişând impasibilitatea sa de savant. Dar atunci când ajungea la concluzia că un oarecare constituie un mediu prielnic, arunca imediat undiţa şi-l apropia, îi cultiva anumite porniri, îl educa pentru ca la momentul oportun să-l poată recruta. Un astfel de om era Ionescu, pe care îl cumpărase cu bani. Un astfel de om era şi Anne-Marie, pe care o cumpărase cu o monedă falsă – cu amăgirea unei iubiri perfid jucate. Ulea şi-i pregătise încă de mult şi aştepta răbdător momentul.

Şi iată că, abia în acest an, fu chemat din nou la lucru. O dată cu aceasta, el puse în mişcare şi forţele potenţiale pe care şi le pregătise dinainte – Zamfir, Ionescu, Anne-Marie…

Cât de mult aşteptase această zi!

FRUMOASELE ZILE DE LA ARANJUEZ

Fie că povara gândurilor negre care-l cuprindeau tot mai des în ultima vreme era prea apăsătoare, fie că apropiata fugă din ţară îi aţâţa spiritul, fapt e că Ulea fu cuprins de nostalgie.

Reamintindu-şi din când în când trecutul, el îl vedea trandafiriu şi plin de strălucire şi, folosind cunoscuta expresie poetică, intitula acea perioadă din viaţa sa cu numele de „frumoasele zile de la Aranjuez”.

Este adevărat că Ulea nu fusese niciodată în Spania şi cu atât mai puţin în Aranjuezul epocii de aur. Dar nici Münchenul epocii brune nu i se părea mai prejos. Münchenul îi amintea de clipele pline de desfătare petrecute acolo, clipe care i-au format structura morală şi pe care nu le putea uita.

Acum, când se afla în ţară, când tinereţea trecuse, dar mai cu seamă când se simţea încolţit ca o fiară, imaginea acelor zile îi apărea mai vie, mai îmbietoare ca oricând.

Îşi reaminti un episod. Parcă ar fi fost ieri.

…Era o dimineaţă senină de vară. Poate că undeva, pe fronturile îndepărtate, soldaţii Reichului nazist cădeau ca seceraţi, dându-şi viaţa pentru năzăririle unui nebun şi interesele unor nelegiuiţi. Dar la München era linişte. Era o dimineaţă senină de vară. O dimineaţă ca toate celelalte, în care Grätchenele blonde şi grăsune, aceleaşi pe care le ştim din stampele imprimate în vechi cărţi clasice, îşi iţesc la fereastră capete cu zulufi.

Elevii şcolii „Kaltembruner” – şcoală purtând indicativul 817 – se pregăteau pentru un exerciţiu practic. Într-unul din plutoane, în mijlocul masei verzi-cenuşii se afla şi un tânăr smead, contrastând cu colegii săi blonzi de alături. Tânărul răspundea la numele Walter. Şi el, ca şi ceilalţi, aştepta fără exagerat interes exerciţiul ce se pregătea. Erau deja veterani ai şcolii, deprinşi cu toate încercările

şi se emoţionau greu. Îşi închipuia cam ce o să fie: un marş istovitor, urmat de cunoscuta muştruluială prusacă, iar pe urmă un discurs frenetic al comandantului şi o masă copioasă. Dar acestea de mult nu-l mai îmbiau.

Care nu fu însă mirarea tuturor când comandantul şcolii se ivi însoţit de un înalt personaj – reprezentant al însuşi Reichsministrului Himmler – dr. Knut Kunst.

După ce se dădură şi se executară toate comenzile regulamentare prevăzute pentru un asemenea caz deosebit, doctorul Kunst, îmbrăcat într-o strălucitoare uniformă de colonel de aviaţie, păşi ţanţoş şi rotofei în mijlocul careului. Cu acest prilej rosti un scurt şi tăios discurs. Ulea îşi amintea şi acum cuvintele lui Kunst. Acesta spusese:

– Veţi pătrunde astăzi în esenţa învăţăturii ce vi se predă de un an aici în şcoală. Voi studiaţi aviaţia. Aceasta e bine. Dar führerul vă cere în primul rând altceva. Dacă aveţi suflete de germani, veţi înţelege astăzi ce e supraomul. Nu trebuie să aveţi sentimente, nici inimă, nici lacrimi. Să n-aveţi decât gândul că noi, germanii, ca rasă superioară, suntem stăpâni, iar ceilalţi sunt sclavii noştri. Să vă intre bine în cap asta! Va fi şi un examen pentru voi: cine va cădea nu se va mai putea ridica niciodată; cine va trece, îl voi răsplăti. Să mergem!

După acest discurs, fură îmbarcaţi în camioane şi duşi în afara oraşului. Merseră aşa vreo câteva ore. Aproape de amiază se opriră în mijlocul unei păduri tinere. Era, acolo, o aşezare de barăci. Împrejur, garduri înalte de sârmă ghimpată. Era, pasămite, un lagăr de concentrare.

După ce debarcară şi formară careul pe platoul din centrul lagărului, dr. Kunst luă din nou cuvântul:

– Am ajuns la destinaţie. Veţi fi împărţiţi în grupe. Comandanţii vă vor da tema exerciţiului. La executare, marş!

După cum se vede, colonelul se exprima lapidar.

Aceasta stârni şi mai mult curiozitatea elevilor. Lui Ulea – nu mai puţin decât celorlalţi.

Grupa lui Ulea fu condusă în baraca nr. B—13.

Prima încăpere a barăcii era un fel de sală de aşteptare. De-a lungul pereţilor erau bănci. Ulea şi ceilalţi se aşezară, aşteptând. Comandantul grupei, feldwebelul Kraft, le expuse tema exerciţiului. El nu mai fu atât de zgârcit la vorbă ca Herr Knut Kunst. Dimpotrivă, lui Kraft îi plăcea grozav să-şi audă vocea şi de aceea trăncănea mereu înşirând tot felul de consideraţii încâlcite, presărate de amintiri personale. Şi cum Kraft fusese măcelar, nu-i de mirare că amintirile-i erau populate de tot soiul de animale domestice. Ulea reţinu doar că vor trece – unul câte unul – printr-un şir de camere pe care feldwebelul le denumea drept „ateliere”. În fiecare din acestea vor trebui să execute o „probă”, fiecare din acestea corespunzând unei calităţi morale a supraomului. Cine nu se va supune va fi vai de viaţa lui. Discursul lui Kraft nu-i impresionă. Erau obişnuiţi cu de toate şi gata pentru orice.

După un timp de aşteptare, în sfârşit, fu chemat şi Ulea înăuntru. Intră într-o cameră pătrată, sărac mobilată, dar plăcută. Avea chiar ceva intim. Ulea nu-şi dădu seama în ce consta această intimitate şi era nedumerit. Deodată observă – erau flori. Într-adevăr, pe ferestre, pe masă, pe un trepied erau glastre şi vaze cu flori. Mai erau şi perdelele mătăsoase de la ferestre. O pisică albă, pufoasă, tolănită pe o pernă, completa decorul. Într-un cuvânt, era o odaie plăcută, odaie de oameni liniştiţi, dedaţi traiului patriarhal.

În cameră nu era nimeni.

Îşi roti privirile, nedumerit. Neştiind ce să facă, vru să se aşeze pe un scaun. Dar în acelaşi moment sări în picioare.

Pe o uşă secretă, pe care Ulea n-o observase până

atunci, intră un locotenent, împingând o fată. Îmbrăcată într-o rochie cenuşie, de pânză aspră, cu faţa palidă şi tristă, cu ochii înfundaţi în orbite, fata inspira un sentiment apăsător de milă şi compătimire.

Aceste amănunte erau însă de prisos pentru Ulea. Un om oarecare s-ar fi lăsat impresionat, dar un pensionar al şcolii „Kaltembruner" nu era din cei care se înduioşează. De altfel, Ulea nici nu privea fata, ci, încremenit în poziţie de drepţi, stătea cu ochii aţintiţi spre leutnantul care adusese fata. Nici măcar nu se gândea cu ce scop fusese adusă. Tema examenului fusese stabilită de comandanţi, iar misiunea lui era să execute, iar nu să-şi pună întrebări.

– Soldat! Leagă fata!

Executând ordinul, Ulea legă fata de un stâlp sculptat, amenajat cu îngrijire într-unul din pereţi.

– Acum ia aceasta!

Locotenentul îi întinse un cuţit. Ulea îl luă din mâna ofiţerului, cercetând fără să vrea lama tăioasă ca un brici. Cuţitul era din cel mai bun oţel de „Solingen".

Cu mişcări bruşte, locotenentul se întoarse spre fată şi, dintr-o dată, cu un gest brutal, îi sfâşie rochia.

– Aici!

Vocea aspră, ca un lătrat, însoţi gestul locotenentului care arăta spre inima victimei. Timp de o clipă, Ulea rămase mut. De când aşteptase el acest prilej. Cât timp urzise el, în cele mai mici amănunte, planul său sadic şi teatral. Acum, când venise momentul să-şi pună ideea în aplicare, se simţea emoţionat. Parcă-l încerca frica. Dacă nu izbuteşte?

– Eşti surd?

Nu, Ulea nu era surd. Nu răspunsese deoarece calcula în gând, cumpănea în minte pentru ultima oară planul său. Deodată se hotărî. Răspunse. Şi o făcu pe un ton care-l buimăci pe locotenent.

– Cer să fiu scos la raport la domnul colonel. Imediat!

Ofiţerul căscă larg gura, chipurile, vrând să răcnească, dar nu reuşi să scoată niciun sunet. Ulea exploată situaţia, pornind cu paşi hotărâţi spre ieşire. Locotenentul, obişnuit să execute instinctiv voinţa celui mai tare, îl urmă docil. La uşa colonelului se opri şi-l avertiză:

– Hier! (Aici!)

Ulea bătu în uşă şi, fără să mai aştepte vreun răspuns, intră, izbucnind cu glas tunător:

– Heil Hitler!

Colonelul sări în picioare, ca electrizat. Văzând însă că nu e decât un simplu elev, se încruntă furios şi se lăsă brusc pe scaun, pregătindu-se să-i servească o lecţie zdravănă acestui nedisciplinat. Dar Ulea i-o luă înainte.

– Herr Oberst, doresc să vă raportez ceva… confidenţial. Colonelul, crezând că e vorba de vreun denunţ, se mai domoli, ba mai mult: deveni curios. Făcu un semn locotenentului care sta încremenit în poziţie de drepţi să iasă. Când rămaseră singuri, Ulea începu să vorbească pe un ton revoltat:

– Locotenentul mi-a cerut să execut un ordin stupid: să ucid o fată.

Colonelul se învineţi la faţă, dar Ulea continuă repede:

– Astfel de metode învechite nu sunt demne de un Obermensch! Colonelul sări în picioare, dar Ulea nu se intimida nici de asta dată. Continuă:

– Eu socotesc că noi putem face altceva.

În sfârşit colonelul reuşi să îngâne:

– Ce?

– Trebuie să folosim alte mijloace.

Colonelul Kunst rămase uluit de cutezanţa elevului. Ulea putu astfel să continue:

– Sclavii trebuie să moară moraliceşte înainte de moartea trupului. Permiteţi-mi să demonstrez concepţia

mea. Dacă nu reuşesc, ordonaţi să fiu decapitat.

Ultima frază păru să-l impresioneze cel mai mult pe colonel. Pe faţă îi apăru un zâmbet crud.

– Se aprobă!

(Continuare în numărul viitor)

Pentru a vă asigura primirea regulată a revistei „Știință și Tehnică" și a colecției „Povestiri științifico-fantastice" în perioada concediilor de odihnă și a vacanței de vară, prelungiți-vă abonamentele din timp.

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică" și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservire în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

Prețul abonamentelor la colecție:

3 luni . . . . . . 9 lei
6 luni . . . . . . 18 lei
1 an . . . . 36 lei

APARE DE TREI ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU